

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,

faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-04-15 Nr. (4.5-82)-3-1420

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-1099 1, 3, 11, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 26, 27, 29, 33, 35, 36, 37, 38, 38¹, 40, 53, 57 STRAIPSNIŲ IR ĮSTATYMO PRIEDO PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 39¹ STRAIPSNIU IR VIII SKYRIUMI ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė ir teikia svarstyti Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 1, 3, 11, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 26, 27, 29, 33, 35, 36, 37, 38, 38¹, 40, 53, 57 straipsnių ir Įstatymo priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 39¹ straipsniu ir VIII skyriumi įstatymo projektą (toliau – Projektas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 1, 3, 11, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 26, 27, 29, 33, 35, 36, 37, 38, 38¹, 40, 53, 57 straipsnių ir Įstatymo priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 39¹ straipsniu ir VIII skyriumi įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą.

Projektas parengtas siekiant įgyvendinti 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1, kuria siekiama įgalinti valstybių narių konkurencijos institucijas, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrintojos, ir kuria užtikrinamas tinkamas vidaus rinkos veikimas (OL 2018 L 11, p. 3) (toliau – Direktyva 2019/1). Direktyva 2019/1 siekiama:

- 1) nustatyti, kad Europos Sąjungos valstybių narių konkurencijos institucijos sprendimus priimtų nešališkai ir nepriklausomai nuo bet kokios išorinės įtakos;
- 2) nustatyti, kad Europos Sąjungos valstybių narių konkurencijos institucijos turėtų adekvatų skaičių kvalifikuotų darbuotojų, finansinių, techninių ir technologinių išteklių;
- 3) Europos Sąjungos valstybių narių konkurencijos institucijoms suteikti visus reikiamus įgaliojimus surinkti įrodymus konkurencijos teisės pažeidimui nustatyti;
- 4) Europos Sąjungos valstybių narių konkurencijos institucijoms suteikti įgaliojimus skirti ūkio subjektams proporcingas, veiksmingas ir atgrasančias pinigines baudas už konkurencijos teisės pažeidimus;
- 5) visos Europos Sąjungos mastu taikyti suderintas baudų sušvelninimo programas (atleidimas nuo baudų ar baudų sumažinimas), kurios yra pagrindinis ginklas kovoje su slaptais konkurentų susitarimais;

6) visos Europos Sąjungos mastu taikyti suderintas taisykles dėl Europos Sąjungos valstybių narių konkurencijos institucijų (ir kitų kompetentingų institucijų) bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos, kai jos viena kitos vardu informuoja atitinkamus asmenis apie visus su Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 101 ar 102 straipsnių taikymu susijusius dokumentus ar priverstinai išieško baudą ir palūkanas;

7) įtvirtinti bendras visos Europos Sąjungos mastu taisykles dėl senaties terminų sustabdymo, šalių teisės susipažinti su byla ir informacijos naudojimo apribojimų.

Projektu taip pat siūlomi ir kiti Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatų pakeitimai, kuriais siekiama veiksmingesnės ir efektyvesnės Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos vykdomos Įstatymo laikymosi priežiūros.

Taip pat teikiame apibendrintą informaciją apie Projektu sprendžiamą problemą, siūlomas sprendimo priemones, priemonių kaštus ir naudą visuomenei:

I. Sprendžiama problema	Projektu siekiama nacionalinėje teisėje įgyvendinti Direktyvą 2019/1, taip pat siekiama užtikrinti veiksmingesnę ir efektyvesnę Konkurencijos tarybos veiklą, jai prižiūrint, kaip ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai laikosi jiems pagal Įstatymą privalomų taisyklių.
II. Siūlomos priemonės	<p>1. Įgyvendinant Direktyvos 2019/1 nuostatas, Projektu siūloma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aiškiau ir išsamiau apibrėžti Konkurencijos tarybos savarankiškumo ir nepriklausomumo principą, Konkurencijos tarybai atliekant jai Įstatymo nustatytas funkcijas; - nustatyti, kad Konkurencijos tarybos funkcijoms atlikti ir įgaliojimams vykdyti turi būti užtikrintas adekvatus skaičius kvalifikuotų darbuotojų, kurie galėtų atlikti sudėtingus teisinius ir ekonominius vertinimus, turėtų reikiamų techninių ir technologinių ekspertinių žinių, taip pat įgaliojimams atlikti adekvačios lėšos ir įranga, įskaitant informacinių technologijų priemones; - nustatyti tam tikrus informacijos naudojimo apribojimus: įtvirtinti, kad, bendradarbiaudama su Europos Komisija ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių konkurencijos institucijomis, Konkurencijos taryba neatskleidžia vidaus dokumentų ir tarpusavio komunikacijos, išskyrus atvejus, kai minėta informacija yra reikalinga Įstatymo 5 ar 7 straipsniuose nurodytiems pažeidimams įrodyti; nustatyti, kad Konkurencijos tarybos pasitelkti specialistai ir ekspertai, policijos pareigūnai turi pareigą saugoti ūkio subjektų komercines ir profesines paslaptis; nustatyti, kad tam tikra Įstatymo 21 straipsnyje nurodyta dokumentų apsauga taikoma ne tik prašymams atleisti nuo baudos, bet ir prašymams sumažinti baudą;

	<ul style="list-style-type: none"> - nustatyti platesnius įgaliojimus Konkurencijos tarybai, atliekančiai tyrimus dėl Įstatymo nuostatų pažeidimo; - įtvirtinti, kad nacionalinės konkurencijos institucijos viena kitos vardu turi teisę atlikti tyrimo veiksmus, taip pat nustatyti, kad kitos ES valstybės narės konkurencijos institucijos, kurios vardu ir sąskaita atliekami atitinkami tyrimo veiksmai, įgalioti asmenys turi teisę aktyviai dalyvauti ir padėti tuose tyrimo veiksmuose; - reglamentuoti, kad Konkurencijos taryba savarankiškai priima sprendimus dėl laikinųjų priemonių taikymo ir nustato jų taikymo terminus, taip pat nustatyti skubias laikinųjų priemonių teisminės peržiūros procedūras; - įtvirtinti, kada ir kokią informaciją Konkurencijos tarybos atliekamos procedūros dėl konkurencijos teisės pažeidimo dalyviai įgyja teisę naudoti teisminiuose procesuose; - patikslinti nuostatas dėl sankcijų taikymo terminų sustabdymo tais atvejais, kai Konkurencijos taryba atlieka pažeidimų tyrimo procedūrą ir (ar) kai kitų Europos Sąjungos valstybių narių konkurencijos institucijos ar Europos Komisija atlieka pažeidimų tyrimo procedūrą dėl to paties įtariamo SESV 101 ar 102 straipsnių pažeidimo; - įtvirtinti, kad nustačius solidarios atsakomybės taikymo sąlygas, kylančias iš SESV 101 ir 102 straipsnių ir juos aiškinančios Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos, už Įstatymo pažeidimus solidariai atsako patronuojančioji įmonė už patronuojamųjų įmonių veiksmus, taip pat solidariai atsako kiti ūkio subjektą sudarantys asmenys; - nustatyti, kad atsakomybė už Įstatymo pažeidimus taikoma pažeidimą padariusio ūkio subjekto teisių ir ūkinės veiklos perėmėjams ta apimtimi, kuria Konkurencijos tarybos paskirta sankcija nėra įvykdyta; - įtvirtinti, kad už Įstatymo pažeidimus, kai ūkio subjektų junginio padarytas pažeidimas susijęs su ūkio subjektų junginiui priklausančių ūkio subjektų veikla, Konkurencijos taryba turi teisę efektyvumo tikslais piniginę baudą skirti ūkio subjektų junginiui iki 10 proc. bendrųjų metinių pasaulinių pajamų praėjusiais ūkiniais metais. Ši bauda skaičiuojama nuo ūkio subjektų junginiui priklausančių ūkio subjektų, vykdančių veiklą rinkoje, kuriai ūkio subjekto junginio padarytas pažeidimas daro poveikį, bendrųjų metinių pasaulinių pajamų praėjusiais ūkiniais metais. Taip pat siūloma nustatyti ūkio subjektų junginiams paskirtų baudų vykdymo tvarką, kai toks ūkio subjektų junginys negali sumokėti jam paskirtos baudos;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - patikslinti atsakomybę dėl baudų sunkinančių aplinkybių sąrašą; - patikslinti, kad baudų sušvelninimo programa (atleidimas nuo baudų ir baudų sumažinimas) taikoma draudžiamo konkurentų susitarimo, nurodyto šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose, arba kito konkurentų susitarimo, kuriuo siekiama riboti konkurenciją ir kuriuo pažeidžiamos šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies ar Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 1 dalies nuostatos, dalyviui arba draudžiamo ne konkurentų susitarimo dėl tiesioginio ar netiesioginio kainų nustatymo (fiksavimo), nurodyto šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte, dalyviui, taip pat patikslinti šių draudžiamų susitarimų dalyvių atleidimo nuo baudų ar baudų sumažinimo sąlygas; - patikslinti, kokiais atvejais ūkio subjekto vadovui negali būti skiriamos sankcijos, kai ūkio subjektas yra pateikęs prašymą atleisti nuo baudos arba baudą sumažinti; - įtvirtinti Europos Sąjungos valstybių narių konkurencijos ir kitų kompetentingų institucijų bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos atvejus, kai jos viena kitos vardu informuoja atitinkamus asmenis apie su SESV 101 ar 102 straipsnių taikymu susijusius dokumentus, priverstinai išieško paskirtą baudą ir palūkanas. <p>2. Siekiant veiksmingesnės ir efektyvesnės Konkurencijos įstatymo įgyvendinimo priežiūros Projektu siūloma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - patikslinti Konkurencijos tarybos priežiūros funkcijas atsižvelgus į tai, kad nuo 2019 m. gegužės 1 d. Konkurencijos taryba neatlieka Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo priežiūros funkcijos; - įtvirtinti, kad, bendrai pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo sustabdymo trukmei pagal Įstatymo 11 straipsnio 6 dalį esant ilgesnei nei 3 mėnesiai, pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo procedūra nutraukiama ir laikoma, kad pranešimas apie koncentraciją nebuvo pateiktas; - įtvirtinti Konkurencijos tarybos įgaliojimus pratęsti pranešimo apie koncentraciją nagrinėjimo terminą, jeigu yra gautas pranešimą apie koncentraciją pateikusių ūkio subjektų sutikimas dėl šio termino pratęsimo arba jeigu likus mažiau nei 20 kalendorinių dienų iki šio termino pabaigos ūkio subjektai, kontroliuojantys asmenys ar viešojo administravimo subjektai pateikia papildomą informaciją, reikalingą šio Įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nurodytiems nutarimams priimti, ir jeigu dėl objektyvių priežasčių per šio straipsnio 2 dalyje nurodytą terminą nėra galimybės išnagrinėti pranešimo apie koncentraciją. Bendra termino pratęsimo trukmė pagal šią dalį negali viršyti vieno mėnesio;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - nustatyti, kad pranešimą apie koncentraciją pateikę asmenys privalo nedelsdami raštu informuoti Konkurencijos tarybą apie nagrinėjant pranešimą apie koncentraciją atsiradusius pranešime apie koncentraciją nurodytų faktų pasikeitimus arba bet kokią šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje nurodytą informaciją, kuri nebuvo pateikta pranešime apie koncentraciją. Jei nagrinėjant pranešimą apie koncentraciją paaiškėja naujos koncentracijos poveikio vertinimui reikšmingos pagal šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalį reikalaujamos pateikti informacijos, apie kurią pranešimą pateikę asmenys žino arba turėtų žinoti, Konkurencijos taryba turi teisę pranešimą apie koncentraciją laikyti gautu Konkurencijos taryboje tą dieną, kai Konkurencijos taryba gauna atitinkamą informaciją. Konkurencijos taryba nedelsdama apie tai raštu informuoja pranešimą pateikusius asmenis; - pailginti skundo dėl Konkurencijos tarybos priimto nutarimo pateikimo terminą – nustatyti, kad skundas gali būti paduotas per 1 mėnesį nuo Konkurencijos tarybos nutarimo įteikimo dienos arba paskelbimo dienos priklausomai nuo to, kuris įvyksta pirmiau; - patikslinti prašymų dėl komercinių paslapčių apsaugos nagrinėjimo ir jų pagrindu priimamų sprendimų priėmimo tvarką; - atsisakyti nuostatos, įpareigojančios teismus, gavus su SESV 101 ar 102 straipsnių taikymu susijusį ieškinį, apie tai informuoti Europos Komisiją; - nustatyti, kad įrodymų pateikimas Konkurencijos tarybai pagal baudų sušvelninimo programą nebūtų laikomas komercinės ir profesinės paslapties ir kitos konfidencialios informacijos atskleidimu. <p>2.1. Siekiant Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės suderinamumo Projektu siūloma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - įtvirtinti Konkurencijos tarybos teisę apriboti duomenų subjektų teises, numatytas 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendras duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1): teisę būti informuotiems apie savo duomenų tvarkymą, teisę susipažinti su duomenimis, teisę reikalauti ištaisyti duomenis, teisę reikalauti ištrinti duomenis, teisę apriboti duomenų tvarkymą; - nustatyti Konkurencijos tarybos teisę atskleisti ūkio subjektų komercinės ir profesinės paslaptis, jeigu to reikia Įstatyme nurodytiems pažeidimams įrodyti (taip pat patikslinti, kad Konkurencijos taryba neturi teisės susipažinti su informacija, sudarančia advokato profesinę paslaptį). Tokią pačią teisę turi ir Europos Komisija pagal 2002 m. gruodžio 16 d.
--	--

	<p>Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL 2003 L 1, p. 1) 27 straipsnio 2 dalį;</p> <p>- įtvirtinti, kad Konkurencijos taryba po galutinio nutarimo ar kitokio sprendimo priėmimo teikia tik konkrečiai įvardintus dokumentus ir kitą informaciją. Minėtu pasiūlymu siekiama Įstatymo 21 straipsnio nuostatas, reglamentuojančias informacijos apsaugą Konkurencijos taryboje, suderinti su 2014 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/104/ES dėl tam tikrų taisyklių, kuriomis reglamentuojami pagal nacionalinę teisę nagrinėjami ieškiniai dėl žalos, patirtos dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo (OL 2014 L 349, p. 1) (toliau – Žalos atlyginimo direktyva) nuostatomis (Žalos atlyginimo direktyvos preambulės 23 punktas).</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Papildomų valstybės lėšų poreikis atsiras į Įstatymą perkėlus Direktyvos 2019/1 nuostatas, susijusias su Konkurencijos tarybos bendradarbiavimu su kitų ES valstybių narių konkurencijos ar kitomis kompetentingomis institucijomis. Papildomi asignavimai per 1 biudžetinius metus turėtų sudaryti 21 tūkst. Eur, o per 3 biudžetinius metus – 63 tūkst. Eur.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Priėmus Projektą, Direktyvoje 2019/1 nustatyti reikalavimai bus perkelti į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę, taip pat bus veiksmingiau ir efektyviau užtikrinama Įstatymo laikymosi priežiūra, kurią vykdo Konkurencijos taryba.</p>

Išsamesni Projektu siūlomų pakeitimų paaiškinimai pateikti aiškinamajame rašte.

Su visuomene konsultuotasi Projektą paskelbus Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Projektas buvo svarstytas Vyriausybės 2019 m. gruodžio 17 d. Tarpinstituciniame pasitarime, pasitarimo metu gautos pastabos darbo tvarka suderintos su Vyriausybės kanceliarijos teisės grupe.

Projekto iniciatorė – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija. Projektą parengė ekonomikos ir inovacijų ministro 2019 m. kovo 5 d. įsakymu Nr. 4-145 „Dėl darbo grupės 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1, kuria siekiama įgalinti valstybių narių konkurencijos institucijas, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrintojos, ir kuria užtikrinamas tinkamas vidaus rinkos veikimas, nuostatoms įgyvendinti nacionalinėje teisėje sudarymo“ sudaryta darbo grupė, kurioje dalyvavo Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Konkurencijos tarybos ir Teisingumo ministerijos atstovai.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui projektas, 1 lapas.
2. Projektas ir jo lyginamasis variantas, 41 lapas.
3. Projekto aiškinamasis raštas, 20 lapų.
4. Direktyvos 2019/1 ir Lietuvos Respublikos nacionalinių teisės aktų atitikties lentelė, 135 lapai.
5. Projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 7 lapai.
6. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 2 lapai.
7. Institucijų raštų kopijos, 35 lapai.
8. Derinimo pažyma, 2 lapai.

Energetikos ministras, laikinai einantis
ekonomikos ir inovacijų ministro pareigas

Žygimantas Vaičiūnas